

PRAKTICKÉ POUČENÍ O SV. ZPOVĚDI

PRO MLÁDEŽ NAPSAL

MSGRE LOUIS GASTON DE SÉGUR

1935

VYDALY ŠKOLSKÉ SESTRY O. S. F.

Praha-Vinohrady, Korunní 4

PRAKTICKÉ POUČENÍ
O SV. ZPOVĚDI

Nihil obstat.

Dr. Josephus Beran, censor.

Imprimatur.

Dr. Theophilus Opatrný, Vicarius generalis.

Pragae die 26. Octobris 1934.

N. E. 13582.

SVATÁ ZPOVĚĎ.

Víš, mé drahé dítě, co to je se *zpovídat*? Vyslechni mne o tom, a porozumíš-li mi dobře, jistě vykonáš, co na tobě budu žádat.

Některé děti se bojí svaté zpovědi; jako by zpovědnice byla pastí, v níž se chycené myšky stávají kořistí koček. Znal jsem v Paříži děvčátko, které nebylo hloupé; ale když je maminka vedla ke zpovědi, začalo na ulici tak křičet, že se ubohá paní zahanbena musila vrátit a odložit zpověď na dobu pozdější. Znal jsem také chlapce, kteří se báli nesmírně sv. zpovědi; byl to zvláště devítiletý hoch, který uslyšev, jak zpovědník otvírá mřížku, leknutím padl naznak, a pak se dal na útěk. Jiným dětem, jakmile se přiblíží chvíle zpovědi, vstává na čele studený pot, a srdce se úzkostí div nerozskočí.

Ty všechny děti jsou pošetilé a lekají se

zbytečně; zpověď jest něco velmi prostého a jednoduchého. Hleď dobře pochopit, čemu ony děti neporozuměly; totiž co to je se zpovídat, a jak milá a výborná věc je svatá zpověď.

Zpovídati se znamená jíti ke knězi Božímu a vyznati se mu prostě a upřímně ze všech hříchů, na které se pamatujeme. Samozřejmě že to nečiníme pro zábavu nebo pro kratochvíli, nýbrž proto se jdeme vyznat ze všeho zlého, jehož jsme se dopustili, abychom dosáhli odpuštění. Nejednou to stojí velké přemáhání, ale třeba to učinit, poněvadž Bůh to chce a poněvadž musíme poslouchat Pána Ježíše a tak spasit svou duši.

Knězi a jenom knězi dlužno se vyznati z hříchů, chceme-li dojít odpuštění. Chceš vědět proč? Protože Bůh pouze kněžím udělil moc odpouštěti hříchy. Jen kněžím řekl Pán Ježíš: *„Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterým zadržíte, za-*

drženy jsou“. A jinde v evangeliu praví: „Amen pravím vám: *Cokoli svážete* na zemi, bude svázáno i na nebi, a *cokoli rozvázete* na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ Tedy jediní knězi Ježíše Krista musíš se zpovídat, t. j. vyznat své hříchy, chceš-li aby ti je Pán Bůh odpustil.

K odpuštění hříchů nestačí, abys jich litoval a potají se z nich Bohu vyznal. Pán Ježíš přikazuje, abys je řekl knězi, který jest jeho zástupcem, jeho zřízencem, jeho vyslancem na zemi. Stůněš-li, voláš hned lékaře, neboť jen lékař tě může uzdravit od neduhu těla; stůně-li však tvá dušička, třeba ti bez prodlení pospíšit ke knězi, který je lékařem našich duší. Kdo se nechce zpovídat, nechce se uzdravit, a také se neuzdraví. Těžký hřích jest hrozná nemoc. Záchrany není, leda v knězi zpovědníku.

Jsi-li tak šťasten, že máš dobrou a zbožnou matku, nemůžeš učinit nic lepšího,

než že jí poprosíš, aby ti pomohla se vypravit na svatou zpověď; chceš-li, můžeš jí pověděti své chyby a hříchy, ale to není zpověď ve vlastním slova smyslu, nýbrž pouze lepší způsob přípravy. Jedno však věz a pamatuj si dobře: tíží-li tvé svědomí hřích, s kterým by ses nerad svěřil své matce, nejsi k tomu nikterak zavázán; stačí jej vyjevití zpovědníkovi, tomu jej *zatajiti nesmíme* za žádných okolností.

Nutno tedy knězi pověděti všechny hříchy, na které jsme si vzpomněli: toho Bůh požaduje naprosto. Kdybys tedy buď z pýchy nebo z lichého studu úmyslně zamlčel ve zpovědi nějaký smrtelný hřích, zhřešil bys těžce, poněvadž bys vykonal zpověď nehodně a svatokrádežně; a nejen že bys nedošel odpuštění svých vin, nýbrž tvá duše byla by ještě stokrát hříšnější nežli před tím. Lépe je, nepovídati se vůbec, nežli konati zpovědi nehodné a neupřímné.

Znal jsem děti, které ve zpovědi zaml-

čely některé hříchy; byly pak velmi nešťastné, poněvadž je ustavičně trápily výčitky svědomí; kdyby byly tehdy zemřely, byl by je pohltil věčný oheň v pekle.

„Ale moje hříchy jsou příliš velké“
— Ne, ubohé dítě, milosrdenství Boží je větší než všechny tvé hříchy! Proto se neboj a vyznej všecko!

Jaká to pošetilost zamlčeti ve zpovědi hřích těžký, byť sebe ohyzdnější. Předně hřešíš tím znova velmi těžce a urážíš Boha; a pak dříve nebo později musíš se z něho přece vyznat, leda bys chtěl se zlými duchy věčně hořet v pekelné propasti; proč bys tedy nevykonal raději hned, co jednou budeš musít přece učinit? Kdo zamlčel jeden těžký hřích, musí pak opakovati všechny těžké hříchy, což je velmi trapné a nepřijemné. Kdo tak bláhově jedná, nezná kněžského srdce, jež miluje kajícíky a má soucit s jejich slabostmi; nezná kněze, který vždy potěší, místo aby se hněval; který

nikdy nikým nepohrdá a který již zvykl na vyznávání hříchů všeho druhu, třeba nejtěžších. Proto se neboj, mé dítě, a vždy se vyznej ze všech svých poklesků, nezatajuje ani jediného! Neumenšuj také jejich počtu nebo velikosti. Vyznání hříchů není ovšem věc příjemná, ale po něm přichází vždycky blahý klid a veliká útěcha — a k tomu ještě odpuštění, které ti kněz udělí s radostí, a jež s nebes potvrdí sám Ježíš Kristus.

Namítneš snad: „Rád bych pověděl všechno, ale nevím, jak to učinit; neumím povědět všechny ty ošklivé věci, kterých jsem se dopustil.“ — Svěř se i s tím svému zpovědníkovi. Řekni mu prostě: „Otče, učinil jsem ošklivé věci, ale nevím, jak to říci.“ — Kněz ti pomůže, bude ti dávat potřebné otázky; a odpovíš-li na ně upřímně, ulehčí se ti, a budeš velmi spokojen.

Všimni si dobře, dítě, co jsem řekl: Nesmíš *úmyslně* ve zpovědi zamlčovat hří-

chy! Jestliže však jsi *zapomněl* nějaký hřích nebo i několik hříchů, proto tvá zpověď není špatná nebo neplatná. Hříchy, které jsi zapomněl a z nichž ses nevyzpovídal, jsou odpuštěny právě tak úplně jako všechny ostatní. Ale poněvadž Pán Ježíš přikazuje, abychom se vyznali knězi ze všech těžkých hříchů, jsi povinen při nejbližší zpovědi říci: „Posledně jsem zapomněl na ten a na ten hřích.“ Kdybys toho neučinil, zhřešil bys těžce proti přikázání Ježíše Krista a vykonal bys pro tentokráte zpověď svatokrádežně.

Máme-li se zpovídati z těžkých hříchů, dodá nám odvahy jistota, že nikdy a za žádnou záminkou nesmí kněz vyjevit, co slyšel ve zpovědi. Tajemství toto nazýváme *tajemstvím zpovědním*. Kněz jest přísně zavázán vytrpěti raději všechno: pomluvy, pronásledování, vězení i smrt, nežli porušiti tajemství. Co ví kněz ze zpovědi, ví méně než to, co neví. Také tresty, kterými Církev stíhá kněze, jenž by se opovážil

vyzraditi něco ze zpovědi, jsou tak hrozné, že by je žádný kněz nechtěl na se vzítí.

Není-liž to vše svrchovaně potěšující a uklidňující pro mladého hříšníka jako jsi ty? Vyznání učiněné tajně a jednou pro vždy; vyznání, na něž tvůj zpovědník zapomíná v nejbližší chvíli; takové vyznání učiniti, zdaž ti není tisíckrát lehčí, nežli podstoupiti strašné zahanbení, jež stihne hříšníka, až Bůh na posledním soudu, dříve nežli vyřkne rozsudek věčného zavržení, vyjeví jeho hříchy před celým světem, před všemi anděly a lidmi? Zač by ses hanbil dnes ve zpovědi před jediným člověkem, to uslyší jednou tvůj otec, tvá matka, tvoji sourozenci, tvoji učitelé, tvoji druhové a vůbec všichni, kdo tě znají, a uslyší to veřejně před tváří nebes a země. Jak ti bude, když to nebude smyto, odčiněno a napraveno upřímnou zpovědí? Takovou, která neskryla a nesmlčela ničeho, aby dosáhla odpuštění všeho?

Zjev se nyní, otevři se dnes, pověz vše jednomu člověku v skrytě, abys už neměl na sobě ohavnosti v okamžiku, kdy budou všichni bez výjimky vědět, že ses jich kdysi dopustil.

LÍTOST.

Chceš-li dojítí odpuštění, nestačí se zpovídat knězi ze svých hříchů; třeba jich zároveň z celého srdce žet a si je ošklivit. Tento upřímný křesťanský žel se nazývá lítost. Lítost a žel jest jedno a totéž.

Dobré dítě snadno lituje svých hříchů. Postačí mu přemýšleti chvílku o nekonečné dobrotě Boží a o jeho hrozném spravedlnosti. „Pán Bůh je nekonečně dobrotivý a tolik mne miluje. A co činím já? — Já jsem ho urazil! Bůh mi chystá ráj, otvírá mi své otcovské srdce a svou náruč, on, který mne k ničemu nepotřebuje. A já? —

Já nevděčník jsem ho neuposlechl, zarmoutil jsem jej a nestál jsem o něj!

Můj dobrý Ježíš truchlil nad mými hříchy, plakal pro mne v jesličkách, v Nazaretě, na hoře Olivetské, a na kříži. Mé přestupky byly příčinou jeho trápení, jeho úzkosti, jeho hanby a jeho smrti. Aby dosti učinil za má provinění, byl zrazen, opuštěn od apoštolů, bičován, trním korunován, odsouzen a ukřižován. Pro mé hříchy visel mezi dvěma lotry, byl posmíván od nepřátel, krvácel a zemřel na kříži, a byl ještě po smrti proboden ostrým kopím. Pro mne vstal z mrtvých a vstoupil na nebesa, aby mi otevřel brány věčné slasti. — A já jsem se mu za všecku tu lásku odplácel nevděkem.

Za jediný smrtelný hřích jsem zasloužil pekla, zasloužil jsem hořet bez konce a bez úlevy se zlými duchy. Ale dobrý Ježíš volá ke mně ve svém milosrdenství: Dítě, lituj svých hříchů a já ti odpustím!“

Kdybychom jen poněkud přemýšleli o těchto pravdách, pak by bylo snadno hříchů litovat a nenávidět; ale my bohužel žijeme lehkomyšlně jako motýlci, myslíme jen na hry a zábavy. Zapomínáme na lásku Boží, zapomínáme na svědomí, jež třeba zachovat čisté, na duši, kterou máme spasit, a na srdce, které máme posvětit zbožností. Myslíme na všecko, jenom ne na Krista Spasitele, který je všude a vidí vše, který je svědkem toho, co činíme, dobrého i zlého, a jemuž hřích se nade vše protiví. Ach, kolik ubohých dětí vyhání Syna Božího ze svého srdce! Nedbají jeho slz, ani jeho líbezné lásky!

Ty však, milé dítě, nebuď tak nevděčno jak ony druhé děti! Střez pečlivě svého srdce, abys ho uchránilo od hříchu, a bylo-li tak nešťastno, že ses dopustilo chyby, zvláště těžké chyby, povstaň rychle upřímnou lítostí a obrať se v duchu k svému dobrému Vykupiteli. Vrhni se mu k nohám

a rci mu z hloubi duše: „Můj dobrý Ježíši, který mne máš tolik rád, lituji z celého srdce, že jsem tě urazil. Miluji tě nyní, a lituji, že jsem zhřešil, poněvadž jsi tak ne-
skončeně dobrotivý a svatý. Odpusť mi, prosím, a již nikdy tě neurazím!“

Taková nebo podobná modlitba se nazývá *vzbuzením lítosti*.

Všimni si, drahé dítě, ještě jednou onoho zvláště mocného důvodu, pro který máš svých hříchů srdečně litovati: totiž, že Bůh miluje tebe, a ty Boha. Bázeň před spravedlností Boží, obava před pekelným trestem je dojista znamenitým podnětem k lítosti, ale láska k Bohu jest pohnutkou mnohem lepší, dokonalejší a křesťanštější.

Láska k Bohu je tak mocná a veliká věc, že jí neodolá ani Boží spravedlnost. I může *bezprostředně* vrátiti člověku milost posvěcující, byť jeho hřích byl sebe těžší a sebe odpornější. Stačí říci z hloubi srdce, s velkou pokorou a důvěrou a s nejpřímnější

opravdovostí: „Ježíši, můj Bože, odpusť mi, že jsem tě urazil! Miluji tě z celé duše a lituji hluboce, že jsem zarmoutil tvou lásku! Nikdy již nechci hřešiti, poněvadž tě miluji a poněvadž ti přeji veškeré slávy!“ — Je-li toto naše hnutí lásky pravdivé, musíme býti odhodláni, že se vyzpovídáme z těžkých hříchů, jakmile budeme moci. V tomto případě jest nám ihned vrácena milost Boží, a kdyby nás zastihla smrt dříve, než jsme se mohli vyzpovídati knězi, nezhyne, nýbrž budeme spaseni dokonalou láskou a lítostí. Ach, jak dobrý jest Ježíš! Jak dobrotivý jest Bůh! Jak sladká a milostivá jest Boží Trojice!

Mé dítě, srdce tvé matky jest jen matným obrazem Srdce Ježíše Krista. Jestliže jsi provedl něco, co zarmoutilo tvou matku, pověz, proč tě to tak mrzí? Zajisté proto, že jsi urazil tu, která tě na světě miluje nejvíce. Nuže věz, že laskavý Ježíš tě miluje více, nežli tě může milovati nejlepší lidská matka.

Kdo lituje upřímně, jest pevně rozhodnut, že nebude dále hřešit. Nazýváme to *pevným předsevzetím*. Upadneš-li na cestě, vid', že hned vstáváš? A vstávaje umiňuješ si maně, že nechceš upadnout po druhé. Proto hledíš býti opatrnější a kladeš nohu na pevnou půdu. Tak si třeba počínati i v záležitostech duše. Jakmile jsi klesl, musíš též rychle vstávat a potom si dávat na sebe pozor, vyhýbat se zlým příležitostem a obnovovat pevnou vůli, že již nechceš hřešit.

Tím nechci tvrditi, že již vícekrát neklesneš. Lítost sebe upřímnější neučiní člověka nikdy bezhříšným. Chci pouze říci, že si duše oškliví hřích ze všech sil a všemožně pečuje o to, aby neklesla dobrovolně. Jdeš-li po schodech, dojista nechceš upadnout. Leč přes všechnu dobrou vůli a i největší opatrnost může ti uklouznout noha, a upadneš. Není však pochyby, že dobré předsevzetí, je-li dostatečně pevné, uchrání

tě přemnoha pádů, kterých bys jinak nezůstal ušetřen.

K nejlepším známkám dobré zpovědi náleží péče, s kterou se *vyhýbáme zlým příležitostem*. Spoluzák tě na př. sváděl ke zlému a vypravoval ti ošklivé věci. Ty jsi je neodmítal a urazil jsi svým dobrovolným zalíbením v nich Pána Boha. Lituješ-li upřímně svého poklesku a jsi-li vážně rozhodnut, že se ho nikdy nedopustíš, vyhneš se podle možnosti onomu hochu. Jsi-li však nucen s ním býti a on opět začne mluvit tak nestydatě, řekneš mu přímo a otevřeně, aby přestal, že takových řečí poslouchat nebudeš.

Na jedno však nezapomeň, drahé dítě: že bez *milosti Boží* nepomůže ani nejlepší předsevzetí. O tuto milost tedy pros po každé, kdykoli jsi pokoušen nebo sváděn. Milost jest tajemné spojení duše s Pánem Ježíšem. Jakmile začne pokušení doléhat, vzývej Pána Ježíše o pomoc a požehnání:

„Můj Bože, pomoz mi! Ježíši, smiluj se nade mnou! Miluji tě nade všecko a nechci hřešit!“

Poněvadž tě Pán Bůh miluje a žádá si tvé věčné spásy, neodepře ti nikdy pomoci. Dobrý Pán Ježíš bude vždycky s tebou, bude tě všude provázet a nad tebou bdít. Neboť dnem i nocí mešká v tvé duši, v níž se usídlil při křtu nebo při zpovědi, a kterou chce zachovat pro sebe čistou a neposkvrněnou. Neboj se tedy příliš, nýbrž doufej: je s tebou ten, který jest tisíckrát mocnější než zlý duch, který tě usiluje zahubit!

Bez Ježíše nemůžeš tedy ničeho, ale s ním můžeš všecko. Stalo-li se někomu, že zhřešil, bylo to jediné jeho vlastní vinou. Ať lituje pokorně, že nespolutpůsobil s milostí Boží a že si nevšímal lásky Pána Ježíše; že se zachoval nevděčně a zbaběle, a že se opomenul utéci k němu o pomoc.

Nejsvětější Panna, kterou Církev nazý-

vá *matkou božské milosti*, jest naším útočištěm nejen v čas pokušení, nýbrž i když jsme již do hříchu upadli. Ať nám ukáže Ježíše Krista jako jej ukázala pastýřům a mudrcům a jiným lidem brzy po jeho narození. Ať vkládá i na naše očištěné lokty Ježíška a ať ho již nikdy neodnímá našemu duchovnímu zraku.

Proto vždy vroucně vzývej tuto přesvatou Pannu, která jest matkou i našich ubohých duší. Maria tě miluje pro svého Ježíše, kterého vidí ve tvém srdci. Svádí-li tě hřích nebo podlehl-li jsi již pokušení, pomodli se kajícně *Zdrávas Maria!* Pros úpěnlivě této dobré Matky, aby ti u svého Syna vyprosila opět srdce čisté, milost Boží a odpuštění hříchů. Zdaliž není ona Matkou pravé lítosti, ochranitelkou slabých, útočištěm hříšníků a pomocnicí i spásou všech křesťanů?

ROZHŘEŠENÍ.

Rozhřešení jest odpuštění, které jménem Ježíše Krista uděluje kněz kajícímu hříšníkovi. Kdo jest schopen se zpovídati a obdržeti kněžské rozhřešení, nemůže se žádnou jinou cestou státi opět dítkem Božím.

Kdyby vzbuzení dokonalé lítosti, spojené a upřímnou vůlí se vyzpovídat, shladilo tvůj hřích, ale kdyby potom tvá vůle oslábla a ty ses nechtěl z hříchu vyznat, hřích jednou odpuštěný byl by ovšem odpuštěn; ale touto nevěrností spáchal bys nový smrtelný hřích, ještě těžší než byl první, poněvadž bys příměji a opětovaně urazil lásku a milosrdenství svého Spasitele.

A poněvadž nejsme nikdy jisti, že naše lítost jest tak dokonalá, aby sama postačila k očištění duše, jsou zpověď a rozhřešení již samy o sobě svrchovaně žádoucí, i kdybychom nehleděli na přísný rozkaz

Páně, který nám ukládá *vyžnati* každý těžký hřích knězi ve zpovědi.

Rozhřešení jest promíjející rozsudek, jejž vyslovuje kněz nad hříšníkem jménem Ježíše Krista. Po ukončené zpovědi vyzve kněz obyčejně kajícího, aby litoval ještě jednou svých hříchů, načež mu udělí rozhřešení. Někdy zpovědník, nepovažuje-li kajícího za dosti připravena, nebo obsahuje-li zpověď pouhé stíny a nedokonalosti, udělí mu jen požehnání a odloží rozhřešení na dobu pozdější. Požehnání neshlazuje hříchů; tu moc má jediné svátostné rozhřešení.

Ve chvíli, kdy kněz pronáší tiše božská slova rozhřešení, rozlévá Ježíš Kristus v duši kajícího křesťana proud své milosti, obmývá ji ve své nejsvětější krvi a očišťuje ji ode vší poskvrny tak dokonale, že kající po platném rozhřešení jest úplně čist a skvěje se nadpřirozenou milostí před Bohem i před anděly. Jaký to preveliký dar

a jak vzácný a drahocenný to okamžik!

Než se to stane, klečí kající pokorně a skromně u nohou Pána Ježíše, který se ukrývá v zpovídacím knězi. Při tom má v hloubi svého srdce a s největší vroucností duše vzbuditi ještě jedenkrát lítost: „*Můj Bože, lituji z celého srdce, že jsem tě urazil, poněvadž jsi nekonečně dobrý a svatý. Odpusť mi pro zásluhy Ježíše Krista, který za mne umřel. Umiňuji si s milostí tvou již nehřešiti a za hříchy spáchané věrně dostiučiniti.*“

Když kněz uděluje rozhřešení, chraň se všeliké roztržitosti. Kdybys však byl proti své vůli roztržit, rozhřešení jest platné. Pokoř se, ale neznepokojuj se! Nesmíme si vůbec všímati roztržitostí nedobrovolných.

Rozhřešení možno obdržeti v každém věku. Jakmile dítě dospěje rozumu, tedy asi v šesti nebo v sedmi letech, již je schopno ctnosti nebo hříchu, a proto jest

schopno i opravdové lítosti, upřímné zpovědi a blahodárného rozhřešení. Malý šestiletý nebo sedmiletý hříšník, který zhřešil těžce, musí právě tak litovati svých vin, vyznati své hříchy a prositi o rozhřešení, jako ten, kterému jest dvacet, nebo osmdesát let.

Některé děti nejsou o zpovídání dosti poučeny, a myslí, že nemohou dříve obdržeti rozhřešení než v předvečer prvního přijímání. To však jest hrubý omyl, který odporuje učení svaté Církve a škodí i duši. Takové děti v domnění, že nemohou dostati rozhřešení, zpovídají se lehkomylně a bez opravdové lítosti, a zůstávají až do prvního přijímání v hříchu smrtelném. Jaká to příprava na první návštěvu Boží! Tak si nepočínej ty, mé drahé dítě! Kdykoli chceš jíti ke zpovědi, vždycky se připrav co nejlépe. Pros pokorně o rozhřešení svého zpovědníka, který ti je v tomto případě udělí s radostí, poněvadž bude vidět, že jsi připraven.

Někdy zpovědník uděluje pouhé pozhénání i dětem dobře připraveným. Činí tak z úcty ke svátosti a proto, že děti rozhřešení nepotřebují, ježto jejich svědomí není poskvrněno žádným hříchem. Rozhřešení zajisté jest jako druhý křest. Kdo by je přijal s největší lítostí a vroucností srdce, jest čist a beze skvrny jako v den svatého křtu.

POKÁNÍ ČILI ZADOSTIUCHINĚNÍ.

Když ses dobře vyzpovídal a přijal rozhřešení, a poděkoval také Bohu za tak velkou milost, nejsi ještě u konce se svou povinností. Hříchy jsou sice odpuštěny a pekla již nezasluhuješ, ale třeba ještě vykonati pokání za spáchanou vinu a obětovati Bohu dobré skutky, jako modlitbu, půst a almužnu. K tomu jsou vázány děti právě tak jako dospělí, ovšem podle míry své

vědomosti o hříchu a podle své skrovné možnosti.

První z těchto kajících skutků, jimiž máme dostiučiniti za své hříchy a splatiti dluh časného trestu, jest ten, který nám uložil zpovědník před rozhřešením a jež nazýváme krátce *pokáním*. Tímto svátostným pokáním může býti podpora chudého člověka nebo dobrého účelu, odřeknutí se nějaké příjemné věci, skutek pobožnosti nebo skutek lásky k bližnímu.

Pokání dlužno vykonati pečlivě a co nejdříve. Můžeš-li, vykonej je hned po sv. zpovědi, ještě dříve než vyjdeš z kostela, abys pak na ně snad nezapomněl. Nevykonati pokání ať z nedbalosti nebo ze zlé vůle bylo by hříchem. Bylo by i nevděkem a známkou velmi zatvrzelého ducha, a zároveň i velkou pošetilostí, neboť v plamenech očištcových musíme jednou odpykati všechny tresty, jichž jsme si zasloužili.

Dostiučinění, jež ukládá kněz ve zpo-

vědi, má zcela zvláštní moc a shlazující sílu, poněvadž jest částí svátosti pokání. Obvyčejně však nestačí k zaplacení celého dluhu božské spravedlnosti. Proto má kajícíník připojovati k němu každodenně ještě jiné skutky umrtvenosti a pobožnosti. Čím více se kdo modlí, čím více je kdo k bližnímu laskavější, čím více kdo hledí býti poslušný, trpělivý, pokorný a mírný, tím více očišťuje svou duši a tím více si zkracuje pokání očistcové.

Hleď se proto káti za své hříchy, drahé dítě, i mimo zpověď! A neboj se toho tak tuze, protože Král tvého srdce, sladký Ježíš, kál se za tvé hříchy v Betlemě, v Nazaretě, v Kafarnau a na Golgotě, a nelekal se za tebe ani námah ustavičné modlitby, ani mnohých slz, ani trpkého nedostatku, ani umrtveného života. Není slušno, aby provinilý stoupenec Kristův chtěl žíti pohodlněji a bezbolestněji než jeho nevinný Mistr.

JAK SE MÁME ZPOVÍDAT.

Chceš-li jíti ke sv. zpovědi, musíš se na ni připravit. Především pečuj o to, aby ses ihned přestal dopouštět obvyklých chyb a začal sloužit Bohu věrně, poctivě a oddaně. V předvečer svaté zpovědi nebo přímo před ní zpytuj bedlivě své svědomí, a pros Pána Ježíše, Panny Marie a anděla strážného o dar osvětlení Duchem Svatým ku poznání svých hříchů. Potom hled' v přítomnosti Boží a v bezelstné upřímnosti k sobě samému poznati ony zlé náklonnosti, které jsou obyčejně příčinou tvých poklesků, aby ses pak mohl v té věci poraditi se svým zpovědníkem. Dětské zpovědi jsou nezřídka oloupeny o velkou část blahodějných účinků svátosti, poněvadž mladí lehkomyslníci zpytují své svědomí velmi povrchně a nikdy nejdou na kořen.

V některých modlicích knížkách je zpovědní zrcadlo, jež člověka více mate než

mu prospívá. Přečti si proto raději pozorně stručný návod, připojený k této knížce, který ti postačí úplně i pro zpověď generální.

Máš-li výborný zvyk zpovídati se často, na př. každých čtrnáct dnů nebo každé tři týdny, stačí ti k poznání spáchaných chyb několik minut. Vzpomeň si, jak jsi byl svědomitý:

1. *v plnění povinností náboženských* (jak jsi konal modlitbu ranní a večerní; jak ses choval na posvátných místech; jak jsi trávil hodiny náboženství; jak jsi obcoval mši svaté a nedělním pobožnostem, jak jsi dělal kříž a jak jsi pamatoval na Pána Boha?);

2. *jak jsi plnil své povinnosti k bližním, především k rodičům a učitelům* (měls je rád, byls k nim poslušný a uctivý?), k sourozencům a kamarádům (byls k nim hodný i trpělivý, dávals jim dobrý příklad, odpouštěls jim, co ti provedli?), k chudině

(dávals jim almužnu, měl jsi s nimi soucit?);

3. jak jsi plnil *povinnosti svého stavu* (dělal jsi práci uloženou pořádně a vytrvale?);

4. jak ses cvičil *v těch ctnostech, bez nichž není možno* býti dobrým křesťanem? Především *v pokoře* (v skromné řeči a v skromných způsobech, v odmítání samolibosti při úspěchu); *ve vděčnosti k Bohu* (pamatovals, že všechno dobré máš od něho?); *v nezištnosti a prostotě*; *v čistotě* (v rychlém odmítání pokušení, ve vyhýbání se špatným druhům a nebezpečným příležitostem, ve varování se neslušných pohledů, rozmluv, knih a skutků); *v kajícínosti* (v snášení nemoci, nedostatku, křivd, drobných všedních zármutků a mrzutostí).

Prozpytuj bedlivě své svědomí ve všech těchto věcech a hled' poznati, jak ses provinovál proti všem těmto ctnostem lží, pomluvou, donášením, mlsností, závistí, nešetrným chováním, odcizováním drobných předmětů, nadáváním, klením atd.

Nenavykej si psáti své hříchy! Lépe se vyzpovídáš, pokoříš a k lítosti povzbudíš, povíš-li své hříchy z hlavy, než když je odříkáš jako naučenou úlohu. Co na tom, zapomeneš-li tu a tam nějakou maličkost? Buď jist, že velké ryby neproklouznou snadno oky tvé sítě. Uteče-li ta neb ona drobná mřenka nebo mník, to tvé svaté zpovědi neuškodí!

Potom hled' vzbuditi *lítost* způsobem nahore uvedeným. Připomeň si svůj nevděk k Bohu, svou necitelnost k utrpení Spasitelovu, svou ošklivost a svrchovanou trestuhodnost. Nato učiň dobré *předsevzetí*, jasné a přesné, namířené přímo proti dvěma nebo třem důležitějším pokleskům, ze kterých se chceš zpovídat. Při hříších smrtelných třeba ovšem vztahovati lítost a předsevzetí na všechny těžké hříchy.

Ke konci se pomodli ještě Otče náš a Zdrávas Maria nebo jinou modlitbu na vyprošení pravé lítosti a upřímnosti při

samé zpovědi. Potom jdi a poklekni u nohou kněze jako u nohou samého Krista Pána, a řekni se vší pokorou a zkroušeností: „*Prosím vás, ctihodný otče, za svaté požehnání, abych se mohl ze svých hříchů dobře a úplně vyzpovídati.*“ Když ti zpovědník dává požehnání, poznamenej se svatým křížem a začni takto:

„*Já bídný hříšník zpovídám a vyznávám se Bohu všemohoucímu, Marii, jeho důstojné Matce, všem milým Svatým a vám, Otče duchovní, který jste na místě božím, že jsem od své poslední zpovědi, kterou jsem vykonal před, urazil Boha těmito hříchy.*“

Poté se vyznej ze svých chyb, prostě a upřímně jak jsou, nezmenšuje ani nezvětšuje jejich počtu neb velikosti. Hleď, abys nemluvil příliš hlasitě nebo příliš potichu, příliš loudavě nebo příliš rychle! Vyslechni pozorně, nač se tě zpovědník táže, a odpovídej mu prostě bez všelikého vykrucování.

Když ses vyznal upřímně ze všeho, co jsi měl na srdci, dokonči zpověď slovy: „*Těchto i všech jiných hříchů, na které jsem se neupamatoval, srdečně lituji, poněvadž jsem jimi urazil Boha, kterého nade všecko miluji. Činím pevné předsevzetí nikdy více nehřešiti, a varovati se všeliké blízké příležitosti ke hříchu. Prosím vás, ctihodný Otče, za spasitelné pokání a za kněžské rozhřešení.*“

Nato vyslechni uctivě, zbožně a pozorně naučení, které ti zpovědník udělí, anebo raději co ti ústy svého zástupce řekne sám Ježíš Kristus. Hleď si též dobře pamatovati uložené pokání!

Zatím co zpovědník vyslovuje tiše slova rozhřešení, skloň pokorně hlavu, vzbud v hloubi srdce ještě jednou lítost a pak, poznamenaje se svatým křížem, vstaň a odejdi od zpovědnice!

Potom se uchyl na tiché místočko, kde by ses mohl pomodlit a Pánu Bohu poděkovat. Obnov též svá dobrá předsevzetí

a můžeš-li, vykonej ihned uložené pokání. Mysli si při tom, že máš po boku milou orodovnici, blahoslavenou Pannu Marii.

Po zpovědi se nezdržuj a neztrácej čerstvě nabytého pokoje!

Nevypravuj nikdy o svých zpovědích nebo o svých hříších, ani o tom, co ti řekl nebo uložil tvůj zpovědník. Měj hlubokou úctu k svátosti pokání a střež se, abys nikdy o tom nežertoval nebo aby ses tomu nesmál.

JAK ČASTO SE MÁME ZPOVÍDAT.

Kdo dospěl rozumu, jest pod těžkým hříchem povinen se zpovídat aspoň jednou do roka. Rozumu dospěl ten, kdo rozeznává dobré od zlého a ví, že má dobré činit a zlého se varovat.

Jest však velmi záhodno a užitečno, a nejednou i nezbytně potřebno zpovídati se častěji. Duše jest jako tvář; má-li býti vždy čista, musíme ji často umývat od hříchu, jenž jest duševní nečistotou.

Zpovídáme-li se častěji, stává se nám zpověď milou a snadnou. Mezi zpovědníkem a kajícníkem se vytváří láskyplná důvěrnost. Uvykáme si bdíti sami nad sebou, varovati se hříchu a netrpěti ve svém svědomí žádného nepořádku. Též se polepšujeme snadněji ze svých chyb, protože se nám dostává častěji dobré rady zpovědníkovy, a tak si zvolna vypěstujeme v duši hlubokou a vroucí zbožnost.

Často se zpovídati znamená u dítěte zpovídati se alespoň jednou za měsíc. Dětem od devíti nebo od desíti let prospěla by znamenitě zpověď konaná každých čtrnáct dní. Častá, velmi častá zpověď jest nejlepší a nejúčinnější přípravou na první svaté přijímání.

Dítě, které má živou víru a nechce býti přes noc náhle zavrženo, nemělo by nikdy ulehnouti na lůžko, je-li obtíženo smrtelným hříchem. Spravedlivý Bože, jaké by to bylo probuzení! Jistý hoch, jménem Pavel, učinil toto předsevzetí: „Nikdy nepůjdu spat s těžkým hříchem. Dopustil-li bych se nějakého, půjdu se vyzpovídat a nikdy neodložím zpovědi na na den pozdější.“ — Učinil velmi dobře. Byl jednou tak nešťasten, že klesl těžce. Ale ještě téhož dne po ukončené práci pospíšil ke svaté zpovědi. Nazítří ráno vešla matka do jeho komůrky, by ho vzbudila. Byl mrtev. Kde by se asi byl octl, kdyby byl odložil zpověď o jeden jedinký den?

ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ KE ZPOVĚDI GENERÁLNÍ NEB KE ZPOVĚDI ZŘÍDKA KONANÉ.

Vyznal jsem se při poslední zpovědi ze všech svých hříchů? Vykonal jsem tenkrát svědomitě uložené pokání? Hleděl jsem od té doby polepšiti se ze svých chyb?

I. PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ.

Vykonal jsem každodenně ranní a večerní modlitbu? Kolikrát jsem byl při ní neuctivý a dobrovolně roztržitý? Jak jsem dělával znamení svatého kříže? Byl jsem odhodlán raději všechno ztratiti nežli uraziti Boha těžkým hříchem? Byl jsem pamětliv své povinnosti milovati Krista Pána, svého Vykupitele, a uctívati Pannu Marii, jeho nejsvětější a lásky nejhodnější Matku?

Nevysmíval jsem se snad svatému náboženství, a to buď z lehkomyšlnosti nebo z bázně před lidmi? Nevytýkal jsem svým spolužákům větší zbožnost nebo lepší chování než byly moje? Nečetl jsem bezbožných nebo víře nebezpečných knih, novin nebo časopisů?

II. PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ.

Nebral jsem nadarmo jména Božího nebo jmen Svatých? Nepřisahal jsem zbytečně, lehkomyšlně nebo dokonce lživě? Nemluvil jsem neuctivě a rouhavě o Bohu nebo o Svatých?

III. PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ.

Nevykonával jsem v neděli nebo ve svátek práce všední a zapověděné? Nezanedbával jsem v neděli nebo ve svátek mše

svaté? Nechodil jsem na mši svatou vlastní vinou pozdě, až po obětování nebo proměňování? Neodcházel jsem se mše svaté dříve nežli se skončila? Nechoval jsem se při mši svaté tak roztržitě a neuctivě, že jsem propásl i její hlavní částky? Nebyl jsem při ní aspoň hodně nepobožný nebo nepozorný? Jak jsem se choval při odpoledních službách božích? Poslouchal jsem zbožně a pozorně kázání a křesťanské cvičení?

IV. PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ.

Choval jsem vždycky v úctě papeže, biskupy a kněze, tyto duchovní pastýře mé duše a Bohem dané vůdce na cestě spásy? Modlil jsem se denně za své rodiče, za živé nebo za mrtvé? Poslouchal jsem rodičů, učitelů a těch, kdož o mne pečují a mají právo mi poroučet? Nechoval jsem se k nim neuctivě, hrubě a nezdvořile? Nepohrdal jsem jejich napomínáním nebo ne-

vysmíval jsem se jejich dobré radě? Nebyl jsem svéhlavý a umíněný, takže mi musili několikrát poroučeti jednu a tutéž věc?

V. PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ.

Nebyl jsem netrpělivý, když mi něco nešlo po mé chuti? Nebýval jsem zlostný a prchlivý, třebaš pro maličkost? Nehádal jsem se se svými spolužáky, nenadával jsem jim nějakým způsobem? Nemluvil jsem nepříznivě o svých bližních, nevyjevoval jsem jejich vad, nevymýšlel jsem si na ně falešných žalob? Nežaloval jsem na ně jediné proto, aby byli potrestáni? Netrápil jsem snad zvířat z pouhého rozmaru?

VI. A IX. PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ.

Ošklivil jsem si z celého srdce všecko, co uráží čistotu a mravnost? Odporoval

jsem hned s počátku a rázně pokušením k nečistotě? Nezdržoval jsem se dobrovolně při nečistých myšlenkách? Nemluvil jsem o nečistých věcech, se zálibou nebo se smíchem? Nedopustil jsem se nečistých skutků? Kolikrát, kterých a s kým? Nevydával jsem se v jakékoli nebezpečí těžkého hříchu proti mravnosti nebo stydlivosti?

Nebyl jsem neslušný nebo aspoň vše-
tečný v pohledech nebo četbě? Nesváděl
jsem ke zlému jiných, nenutil jsem ke hří-
chu mladších? Nezhřešil jsem nečistotou
sám proti sobě? Neskryval jsem nějaký
hřích proti šestému přikázání před svým
zpovědníkem? (Děti, které se statečně při-
znají ke všemu, váží si každý kněz, a učiní
zajisté všechno, aby je zase učinil anděly.
Děti zbabělé, které se nebály hřešit, ale
bojí se přiznat, řítí se samy do propasti,
ze které je těžko se dostat zpět.)

VII. A X. PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ.

Vzal jsem snad někdy něco, co nebylo moje? Nebral jsem rodičům neb jiným osobám peněz? Kolikrát a kolik celkem? Nepodržel jsem si věc odcizenou nebo nalezenou? Nepodváděl jsem při hře? (Také hříchy proti sedmému přikázání děti rády zamlčují; ty nebuď jedním z nich!)

VIII. PŘIKÁZÁNÍ BOŽÍ.

HLAVNÍ HŘÍCHY.

Nenavykl jsem si lhát a klamat? Lhal jsem pro zábavu, z chlubitosti, z nouze, či dokonce proto, aby jiní byli nevinně potrestáni? Neuškodil jsem také jinak někomu svou lží? Nepomlouval jsem, t. j. nevymýšlel jsem nepěkné věci o svých bližních? Nepomlouval jsem takto svých učitelů nebo dobrodinců? Nehleděl jsem se z marni-

vosti zdáti lepším než jiní? Nechlubil jsem se svým oděvem, rodem, vychováním nebo úspěchy? Nepohrdal jsem jinými méně zámožnými a méně vychovanými? Nebyl jsem marnivý, domýšlivý, samolibý a nedůtklivý? Nezanechal jsem dobrého skutku z obavy před výsměchem špatných druhů? Nebo naopak, nehleděl jsem se zdáti hodnějším a zbožnějším, než jsem byl ve skutečnosti? Byl jsem laskav k chudým? Dal jsem jim rád almužnu, když jsem měl z čeho, či jsem lpěl přílišně na svých malých penězích?

Nezáviděl jsem spolužákům oděvu, úspěchu, ctností? Nezarmoutil jsem se, mluvilo-li se o jiných dobře? Nebyl jsem zlomyslný, zatvrzelý, dobrovolně nevrlý a mrzutý? Nejedl jsem příliš a nepil příliš? Nezabýval jsem se příliš jídlem a pitím? Nevydával jsem příliš mnoho peněz na mlsky, místo abych myslel na chudinu a dobré skutky? Neporušoval jsem —

z mlsnosti neb z nedbalosti — postů, předepsaných Církví?

Nebyl jsem líný? Neodbyval jsem nedbale a bez zájmu, co mi bylo uloženo? Nezanedbával jsem svých povinností z lenošského strachu před námahou?

Nebyl jsem sobecký a k bližnímu neúslužný?

Nehověl jsem dobrovolně nějakému zlému návyku? Nepoddával jsem se malomyslnosti v domnění, že se nemohu polepšit? (Smutek a malomyslnost jsou pro svědomí pohromou!)

Nezůstával jsem vlastní vinou dlouho ve smrtelném hříchu? Věděl jsem, že se tak vydávám v nebezpečí věčné záhuby, kdyby mne v tom stavu zastihla smrt?

Hleděl jsem od poslední zpovědi žíti jako pravý křesťan, který chová v úctě své náboženství a své svědomí?

A nyní ti, drahé dítě, přeji, aby tě náš Pán Ježíš Kristus zachoval ve své lásce, a blahoslavená Panna Maria, tvá dobrá a něžná Matka, aby řídila tvé kroky po cestě spásy. Oba jsou pro nás bezpečnou cestou pravého vnitřního štěstí a nerušeného pokoje, a budeš-li se věrně držeti jejich ruky, nikdy nezahyneš!

OBSAH.

Strana

Sv. zpověď	5
Lítost	13
Rozhřešení	22
Pokání čili dostiučinění	26
Jak se máme zpovídat	29
Jak často se máme zpovídat	35
Zpytování svědomí	38